

TÍÐINDI

LAT NÚ SERFRØÐINA

Bogi Gaard Joensen brúkar fýra dagar um vikuna í dialysu. – Maskinan er mítt nýra, sigur 61 ára gamli skopuningurin, sum býr í Sørvági

Jón Brian Hvidtfeldt

- Jú, eg havi ein donor, men eg vígi ov nógv. Eg má fyrst tapa meg eini 20 kilo, áðrenn lækarnir fáa gjørt nakað.

Tað sigur 61 ára gamli Bogi Gaard Joensen, sum hevur sína føstu gongd á dialysudeildini á Landssjúkrahúsinum. Fýra dagar um vikuna, fimm tímar hvørjaferð. Bæði nýruni eru gingin fyri, og tí má ein maskina reinsa blóðið í hansara kroppi.

- Eg verði heintaður í Sørvági klokkan hálvum átta um morgunin og eri heima aftur um hálvum fýra tíðina seinnapart, sigur Bogi Gaard Joensen, sum ikki hevur annað val enn at leggja sítt lív eftir dialysuni.

- Jú, maskinan er mítt nýra. Blóðið gerst skitið, eg kenni meg illa til passar og tað fer at skriða illa. Men fáir eg dialysuna, so er í lagi, greiðir Bogi Gaard Joensen frá.

Dialysan ger tó, at hann orkar lítið. Og tá Bogi Gaard Joensen harumframt hevur

sukursjúku at dragast við, er orkan ov lítil til at hann kann átaka sær nakað arbeiði.

- So eg eri fyrítíðarpen-sjónistur. Eg orki ikki at arbeiða. Men eg veit um fleiri, sum klára at arbeiða eitt sindur, hóast tey ganga í dialysu. Tað er so ymiskt, leggur hann afturat.

Tilboðið

Bogi Gaard Joensen er sera væl nøgdur við tilboðið á Landssjúkrahúsinum. Hann hevur fingið dialysu í trý og eitt hálv ár, og viðgerðin er eftirhondini ein natúrligur partur av lívinum. 61 ára gamli skopuningurin í Sørvági brúkar mongu tímarnar í dialysuni til at lesa, lurta eftir útvarpi ella hyggja í sjónvarp.

- Og so fáir eg bæði morgunmat og eisini døgurða. Tað er finasta slag, sigur Bogi Gaard Joensen.

Hann fylgir væl við í politikki, lurtar javnan eftir tingvarpinum, og hoyrði eisini landsstýrismannin í heilsumálum henda dagin í lögtinginum, tá dialysuvið-

gerðin var uppi og vendi.

- Jú, eg hoyrði hann tosa um Norðoyggjar og tørvín har norðuri. Men hvat við Sandoynni og Suðuroynni, spyr Bogi Gaard Joensen og leggur afturat, at eisini hann hevur ein tíma til Havnar úr Sørvági.

- Tað er púra vitleyst at býta hetta tilboðið sundur millum Landssjúkrahúsið og Klaksvíkar Sjúkrahús. Her mugu politikararnir halda fingrarnar burturi og lata serfrøðina ráða. Eingin ivi um tað, sigur Bogi Gaard Joensen, sum nú hevur tosað seg heitan:

- Blanda politikararnir seg uppi, so verður galið, undirstrikar hann.

Spurdur, um tað fyri seg sum brúkarar ikki er líka mikið at fáa dialysu á Landssjúkrahúsinum ella í Klaksvík, dregur Bogi Gaard Joensen á svarið.

- Jú, fyri sovítt. Men her er eitt tilboð á Landssjúkrahúsinum, og tað virkar sera væl. So hví fara at blanda politikk upp í hetta.

20 ár við dialysu

-Sjálvandi skilja vit, at brúkarar vilja hava tilboðið so tætt sum tilber. Men vit síggja snøgt sagt ikki endamálið við at býta tilboðið sundur millum Landssjúkrahúsið og Klaksvíkar Sjúkrahús, siga starvsfólkini á dialysudeildini

Jón Brian Hvidtfeldt

- Nei, vit hava onga formella kunning fingið um nakað sum helst. Men vit hava hoyrt tað sum slatur í eina tíð, og sjálvandi lögdu vit til merkis, hvat landsstýrismaðurin segði í lögtinginum henda dagin. Men vit skilja ikki rættiliga endamálið.

Laila Nikolajsen, Sólgerð á Bakkanum og Tóna í Niðristovu eru samdar. Tær triggjar hava allar verið í starvi á dialysudeildini á Landssjúkrahúsinum í mong ár, og kenna deildina

sum sín egna buksulumma. Fríggjadagin í næstu viku, 20. desember, eru 20 ár síðani dialysuviðgerðin varð sett á stovn á Landssjúkrahúsinum. Deildin hevur opið seks dagar um vikuna, umframt trý kvøld. Bara sunnudag er friður. Í lýtuni fáa 14 fólk dialysuviðgerð, og tvey afturat eru áveg.

- Tey hava onga nýra-funktið. Okkara uppgáva er at reinsa skitnu evnini úr kroppinum, og eisini skulu vit halda eyguni eftir, hvussu tey hava tað undir dialysuni. Summi gerast illa fyri, blóð-

trýstið kann fella, tey kunnu enntá svíma, greiðir Laila Nikolajsen frá.

- Men vit kenna brúkararnar so mikið væl, at oftast eru vit fyrireikað, leggur hon afturat.

Flytingin

Tilsamans seks fólk manna dialysudeildina á Landssjúkrahúsinum. Tær triggjar á vaktini í dag siga seg væl skilja, at brúkararnir vilja hava tilboðið so tætt sum tilber. Men tær hava ilt við at skilja, hví tað nú eisini er tann besta loysnin.

- Tað ber ikki til at stongja ella niðurleggja deildina her á Landssjúkrahúsinum. Tí vit fáa jú eisini sjúklingar í respirator ella av intensiv, sum hava tørv á dialysu. Henda funktiðin má vera á Landssjúkrahúsinum, argumentera tær triggjar.

Laila Nikolajsen, Sólgerð á Bakkanum og Tóna í Niðristovu duga snøgt sagt ikki at síggja endamálið við politisku ætlanini hjá Karsten Hansen:

- Við verandi manning ber ikki til at býta okkum upp, soleiðis at vit koma at arbeiða bæði í Havn og í Klaksvík. Og vit hava heldur ikki nóg nógv dialysutól til at kunna flyta tey aftur og fram. So her verður neyðugt, bæði at seta fólk og keypa nýggj dialysutól, um tilboðið skal vera bæði her í Havn og í Klaksvík. Úrslitið verður í besta føri ein nýggj dupult-funktið, og hvar er tá sparringin, spyrja tær triggjar við ein munn.

Tær hava allar fylgt við

orðaskiftinum um sjúkrahúsverkið og hava hug at venda argumentatiónini hjá landsstýrismanninum 180 stig. Ítøkiliga á samrøðu við Karsten Hansen í Sosialinum 29. november.

- Har spurdi landsstýrismaðurin sjálvur, hví viðgerð, sum hevur virkað væl í Klaksvík í áratíggju, skal niðurleggjast, tí sama tilboð kann bjóðast í Havn. Vit hava also havt eina dialysudeild á Landssjúkrahúsinum í 20 ár, og hon virkar eftir okkara tykki væl. So hví flyta nakað, sum virkar, bara tí sama tilboð skal bjóðast í Klaksvík, spyrja tær provokerandi?

Tilboðið

Laila Nikolajsen, Sólgerð á Bakkanum og Tóna í Niðristovu eru samdar um, at tað er ein gongd leið at fáa tilboðið við dialysu út til brúkararnar. Men tað krevur hjálp frá fakfólki, umframt eitt ávíst dirvi frá teimum, sum hava dialysuna fyri neyðini.

- Hæmodialysan, ið vit

bjóða her á deildini, kann í princippinum veitast fólk heima við hús. Tey kunnu fáa eitt dialysutól heim at brúka. Men higartil hevur eingin gjørt tað. Eg haldi ikki, at tey tora tað, men vilja heldur vera í tryggum umhvørvi her á deildini, um so er at nakað hendir, metir Tóna í Niðristovu.